

Vele hemels boven de zevende

door Nora van Laar

Achtergronden en uiterlijke beschrijving

Vele hemels boven de zevende van Griet Op de Beeck (Turnhout België, 1973) verscheen in januari 2013 bij uitgeverij Prometheus. De roman was Op de Beecks debuut; de schrijfster zelf was toen al bekend, aanvankelijk als dramaturge, later als journaliste-co-

lumniste bij *Humo* en *De Morgen*. Op de Beecks eerste roman werd met een flinke marketingcampagne gepresenteerd, onder andere met een boektrailer van de uitgever en een 'vooruitboekje' met een tekstfragment dat *De Morgen* gratis versprekte; bekende Vlamingen als de schrijvers Tom Lanoye en Peter Verhelst, de muzikant en televisiemaker Jan Leyers en de Leuvense hoogleraar, politicus en televisiepersoonlijkheid Rik Torfs spraken direct hun lof over de roman uit. Het boek kwam vrijwel meteen in de top tien terecht, waar het maanden bleef staan. Na Op de Beecks deelname aan het Canvas-praatprogramma *Alleen Elvis blijft bestaan* op 18 oktober 2013 verscheen de roman opnieuw in de hitlijsten.

Vele hemels boven de zevende won De Bronzen Uil 2013 voor beste debuut van dat jaar en werd genomineerd voor de AKO Literatuurprijs 2013 en Academia Literatuurprijs 2014. In oktober 2017 verscheen er een paperbackeditie, ter begeleiding van de première van de film die regisseur Jan Marthys op het boek baseerde en waarvoor Op de Beeck zelf het scenario schreef. Vanaf februari 2018 zal de toneelbewerking van *Vele hemels boven de zevende*, van de hand van Léon van der Sanden, in de Nederlandse theaters te zien zijn.

Vele hemels boven de zevende bestaat uit elf delen; deze zijn genummerd en dragen elk een essentiële zin uit het betreffende deel als titel. Ieder deel bestaat weer uit een aantal hoofdstukjes van twee tot zes pagina's lang. Die hoofdstukjes dragen de naam van het personage dat daarin als ik-verteller zal optreden. Twee hoofdstukjes worden door twee ik-vertellers gepresenteerd en hebben daarom beide namen als titel.

Vele hemels boven de zevende kent een opdracht – 'voor u (voor alles, en al de rest)' – en twee motto's: 'reis ver! drink wij! denk na! lach hard! duik diep! kom terug' van Spinvis en 'Perhaps when we find ourselves wanting everything./ It is because we are dangerously near to wanting nothing' van Sylvia Plath.

In verschillende interviews benadrukt Op de Beeck dat *Vele hemels boven de zevende* niet autobiografisch is. 'Geen autobiografisch boek', zegt ze in *de Volkskrant* tegen Persis Bekkering, 'maar wel een walgelijk persoonlijk boek.' De schrijfsfer bedoelt daarmee dat ze de gebeurtenissen verzonnen heeft, maar dat de thematiek voortkomt uit de emoties en gedachten die zij uit haar eigen leven kent. Tegen Bekkering vervolgt ze:

De thematiek herken ik in mezelf. Vroeger dacht ik: in het leven loop je kwesturen op. Laat ik dat maar aanvaarden en er zo hard mogelijk om lachen. Maar die houding is gekanteld de laatste jaren. Ik geloof intussen dat je voorbij die beschadigingen kunt komen, in plaats van het wegstoppen. Het schrijven van dit boek was geen therapie, eerder het bewijs dat ik de verwerking daarvan achter de rug heb. [...] Ik geloof in de maakbaarheid van het leven. Je moet wel geloven dat je iets aan je geluk kunt doen. Veel mensen schroeven zich vast in een rol [...]. Die rol laat je moeilijk los. Maar voor mij laat mijn boek zien hoe juist het kan zijn dat wel te doen.

Inhoud

Pentecostair hulpverlenster Eva (36) oogt als een sterke vrouw, zij is een steunpilaar voor iedereen, maar zelf is ze niet gelukkig. Ze lijdt onder haar uiterlijk; tevergeefs strijdt ze tegen haar overgewicht. Ondanks vele vrienden en kennissen, voelt ze zich erg alleen. Al haar dates mislukken.

Haar oudere zus Elsie (42) lijkt het meer getroffen te hebben. Elsie is succesvol theaterdirectrice, twaalf jaar getrouwd met neftoloog (medisch specialist in nieraandoeningen) Walter en gezegend met dochter Lou (12) en zoon Jack. Lou zit in het eerste jaar van de middelbare school, een school wat verder van huis, maar waar ze per se naartoe wilde.

De ouders van Eva en Elsie zijn Jos (71) en Jeanne. Jos is een voortmalig restauranthouder. Hij drinkt en gaat gebukt onder een vreselijk geheim. Lidzaam ondergaat hij de stroom van klachten en verwijten van zijn onsympathieke, egocentrische vrouw. Naast hun twee dochters hebben Jeanne en Jos nog zoon Ben; als Elsie lijkt ook hij geslaagd in het leven met een fantastische baan, een vrouw van goeden huize en een kind.

Eva neemt zus Elsie mee naar de vernissage van een vriend, de kunstschilder Casper (46). Geïntigierd door Elsie vraagt Casper wat deze van zijn schilderijen vindt. Ze belooft hem daarover een brief te sturen. Wanneer Casper deze leest is hij blij verrast. Elsie blikt hem en zijn werk veel beter te begrijpen dan zijn partner Merel, met wie hij samenwoont. Bij hen woont ook Willem, Merels zoon uit een eerdere relatie.

Casper en Elsie beginnen een verhouding. Na enige tijd denken ze erover hun partners te verlaten en samen verder te gaan. Elsie spreekt met Eva over het dilemma, dat nog eens dubbel ingewikkeld is omdat de drukbezette Walter juist op dat moment meer tijd aan zijn gezin wil besteden. Eva raadt haar zuster aan voor het eigen geluk te gaan, voor Casper dus.

Maar Elsie kan niet beslissen en haar gezin lijdt onder haar nervositeit en toenemende afwezigheid. Casper vertelt Merel wel over zijn verhouding. Die reageert woedend. Casper vertrekt en gaat alleen in zijn atelier wonen.

Eva kampt intussen met haar eenzaamheid. Op haar werk besteedt ze veel aandacht aan de gevangene Henri Kabangu (44), een Congolees die haar hart heeft geraakt met een – al dan niet verzonnen – verhaal over een overleden zoon. De gevangenis-directeur ziet Eva's handelen echter als een overschrijding van professionaliteit.

Intussen raakt Eva wat de liefde betreft steeds meer gefrustreerd: de mannen die ze ontmoet, willen alleen maar seks. Ze wordt juisteloos, probeert nog gezond te eten, maar zwicht steeds weer voor de vette hap. Zonder resultaat volgt ze acht sessies bij een psychotherapeut. Gevangene Henri, die intussen vrij is, valt al gauw weer in zijn oude junkenbestaan en stuurt Eva weg. Ook met Lou gaat het niet goed. Op school voelt ze zich een buitensstaander. En nadat zij na toiletbzoek per ongeluk haar rokje in haar onderbroek had gestopt, wordt ze ook nog eens gepest door haar populaire klasgenootje Vanessa. Regelmating lucht Lou haar hart bij Eva.

Wanneer Lou Vanessa op winkeldiefstal betrapt, verandert alles. In de hoop dat ze haar mond houdt, neemt Vanessa Lou op in haar vriendenclubje. Lou doet een poosje mee, tot ze Vanessa op een feestje ziet tongzoenen met een jongen op wie ze verliefd is, dan kan ze het niet meer opbrengen. Ze loopt weg en spijbelt van school. Als ze zich moet verantwoorden bij de adjunct-directeur vertelt ze alles, ook over Vanessa's diefstal. Ze begrijpt nu dat het leven niet om uiterlijke zaken gaat en vraagt haar ouders of ze naar een andere school mag. Wanneer Eva uitlegt wat er gebeurd is, staan Walter en Elsie dat toe.

Jos wordt gebeld door zijn oudere broer Karel, die de hele familie bij hem thuis uitnodigt omdat hij een belangrijke mededeling

heeft. Hij heeft jongkanker en niet lang meer te leven. Hij hoopt dat zijn familie zijn vrouw Imelda blijft bijstaan, vooral bij de verzorging van hun zoon Victor, die zwaar gehandicapt is. Jos belooft dat; hij betaalde toch altijd al mee aan de verzorging van de jongen.

De daaropvolgende nacht komt Jos' nachtmertrie terug en ziet hij weer hoe hij, in zijn auto op weg naar Karel, Victor aanreed. De familieleden zien het als een ongeluk en verwijten hem Victors toestand niet. Wat zij niet weten is dat hij dronken achter het stuur zat en op de linkerweghelft was geraakt toen hij zijn ge-vallen heuphes zocht. Wanneer Eva langskomt, kan hij zich niet meer inhouden en vertelt hij haar de waarheid. Hij vraagt zich af of hij zijn broer voor zijn dood nog de ware toedracht moet vertellen, maar Eva raadt hem dat af. Omdat Karel al snel daarna sterft, komt het er ook niet van. Op de begrafenis zegt Jos, alweer dronken, tegen Imelda dat hij haar nooit heeft gemogen en Karel destijds heeft aangeraaden niet met haar te trouwen.

Enige tijd later viert Jeanne haar vijftenzestigste verjaardag met een etentje aan huis. Wanneer ze de zoveelste beledigende opmerking over Eva's gewicht heeft gemaakt, barst bij Elsie de bom. Ze wil niet langer domme spel en verwijt haar moeder haar jongste kind altijd als jellijk te hebben weggezet waardoor die nu met de gebakken peren zit; Elsie openbaart bovendien dat haar zus bijna al haar herinneringen heeft geblokkeerd en in psychotherapie is gegaan. Ook de waarheid over Jos' auto-ongeluk, waarover Eva haar in vertrouwen had ingelicht, gooit ze op tafel. Ten slotte deelt ze nog mee dat zijzelf waarschijnlijk gaat scheiden. Broer Ben probeert te sussen, moeder Jeanne vervalt in haar aloude zelfbeklag, Eva begint te huilen en Jos gaat naar buiten om te roken.

Kort daarop pleegt Eva zelfmoord door 's nachts van de Chicagoblok te springen, een tachtig meter hoog flatgebouw. In haar afscheidsbrief schrijft ze dat ze tevergeefs heeft geprobeerd voor anderen te leven. Ze weet dat ze hun met haar dood pijn doet, maar hoopt toch dat men haar keuze respecteert. Ze wenst iedereen een vol leven toe en adviseert hun het persoonlijk geluk te volgen. In een PS raadt ze Lou en haar broertje Jack hetzelfde aan. Lou schrijft een brief terug die met Eva mee de kist in gaat. Het meisje geeft aan nooit te hebben geweten wat er in haar tante omgving en te hopen dat deze ergens is waar het prachtig is. Jos hoopt dat ook hij snel zal sterven. Elsie trekt bij Casper in. Lou en Jack accepteren de scheiding van hun ouders en komen regelmatig langs. Lou, inmiddels leerling op een nieuwe school en in het bezit van een echte vriendin, voelt zich stukken beter. Op de momenten dat het meisje onzeker is over haar toekomst,

denkt ze aan Eva's raad de angst gewoon toe te laten. Daarna zet ze 'een goed liedje' op, want dat helpt altijd.

Interpretatie

Wat heb ik nog gezien? Een vrouw in een frituur, heftig in de weer met inpakpapier en barmischijven en wisselgeld. Ze keek trister dan ik ooit iemand had zien kijken. Ze droeg een roze T-shirt met een opdruk in glitterletters: LOVE ME. Twee woorden op twee pronie borsten. Ik dacht: wij lijken op elkaar. Ik stelde me voor hoe zij na een lange nacht werken thuis zou komen, zij en de geur van frituur, in een leeg appartement. Zoals ik naar huis zou gaan, zo dadelijk, naar een leeg appartement. Maar met mijn frituren en mijn bereenpoet zou ik daar minder van merken. Misschien.

De openingsscène van *Vele hemels boven de zevende* zet de centrale-
le ik-vertelster Eva in een keer neer: Eva is een buitenstaander,
een vrouw die de anderen observeert en zelf niet aan het leven
deelnemt. Ze kijkt, analyseert haar gevoelens en projecteert haar
eigen situatie op voorbijgangers. In de juffrouw van de frietkraam
ziet ze iemand zoals zij: een vrouw die alleen woont, alleen is en
die wil dat iemand van haar houdt. Met vet smakbaarvoedsel eet
Eva haar eenzaamheid weg. De zwaarlijvigheid die daar het gevolg
van is, versterkt haar idee onaantrekkelijk te zijn, waardoor ze zich
nog meer isoleert en de weg naar de frietkraam weer openligt.
Eva's leven is een vicieuze cirkel geworden.
Met haar projectie op de frituurhoudster toont Eva aan dat
men zijn medemensens nooit werkelijk kan kennen. Men ziet de
anderen door eigen bril en weet maar half wat er in hen omgaat.
Bovendien presenteren velen zich anders dan ze eigenlijk zijn.
Dat laatste geldt zeker voor Eva zelf. Niet goed wetend wie ze is,
heeft ze zich een houding geschapen:

Hoe dat precies moet, leven, daar ben ik nog niet helemaal achter,
maar ik kan redelijk goed doen alsof. Dat is een begin, vind ik. Ik
kan ook verdienstelijk uitleggen aan anderen hoe het mis schien zou
kunnen, en daar wordt soms naar geluisterd, merk ik, wat mij dan
een beetje verbaast.

Eva is zescenderend en woont in een Vlaamse niet nader omschre-
ven stad. Ze is hoogopgeleid, in het bezit van een flinke ken-
nissenkring en heeft een goede baan als hulpverlener in de
gevangenis. Die baan lijkt haar, dienend van aard als ze is, op
het lijf geschreven.

De oorzaak dat Eva zo geworden is, ligt in haar jeugd. Als jongste hing ze er maar een beetje bij, in vergelijking met haar broer en zus was ze lelijk. Van kindsbeen af wreef haar moeder haar dit in. Om haar ouders toch te kunnen behagen probeerde ze hun zin te doen: al heel jong loste zij hun ruzies op en zorgde ze ervoor dat haar vaders drankzucht verborgen bleef. Aan zichzelf kwam ze niet toe en niemand die haar leerde hoe dat moest. De enige herinnering die ze aan vroeger heeft, betreft haar BMX waarop ze zich in kundigheid kon onderscheiden van de andere kinderen. Maar haar moeder had de fiets al snel weer afgepakt, omdat die te jongensachtig zou zijn.

De moraal is dat opvoeding iemand kan maken of breken. Maar ook dat mensen hun situatie niet hoeven te accepteren en het heft in eigen hand kunnen nemen. Volg het eigen geluk, is het devies. Bijkomend voordeel is dat wie gelukkig is, zijn trauma's heeft overwonnen en deze dus niet kan doorgeven aan de volgende generatie. Mensen die gekwetst zijn, kwetsen – bedoeld of onbedoeld – altijd de anderen.

Zo is de situatie in Eva's familie te beschrijven. Men verbergt, spreekt zijn sores niet uit maar dekt die af. Men meet zich een rol aan en blijft erin hangen; niemand die zijn innerlijke verlangens volgt. Alleen Eva maken ze vroeg of laat van hun geheimen deel-genoot, wachtend op haar troost en raad. Maar veel helpt dat niet, want ook Eva bedekt liever de waarheid dan dat ze haar aan het licht brengt. Het is uiteindelijk directe Elsie die alles openbaart, in een keer tijdens Jeanes verjaardagscerentie.

Zo'n familiédiner is een klassieke setting, zoals we die ook kennen uit Thomas Vinterbergs film *Festen* waarin de dronken zoon zijn jarige vader aanspreekt op seksueel misbruik van zijn zus, die net zelfmoord heeft gepleegd. Uit Elsie's uitbarsting blijkt dat Eva niet alle familiegeheimen voor zich heeft gehouden en haar zuster in vertrouwen heeft genomen. Als ik-verteller heeft ze alleen besloten de lezer niet alles te openbaren. Dat ze Elsie deelgenoot heeft gemaakt, komt men alleen terloops te weten door opmerkingen als die van Jeanne dat haar kinderen altijd alles aan elkaar doorkwakken.

Ok de andere ik-vertellers verzwingen, voor korte of langere tijd, het een en ander. Het verhoogt de spanningsoog van het verhaal. Binnen dit geheel staat Eva's verhaal in het centrum. Zij komt het vaakst aan het woord, pas in het laatste deel ontbreekt ze vanwege haar dood, in het een na laatste deel spreekt ze via haar afscheidsbrief.

Het gedoseerd vertellen betreft vooral de geheimen die velen hebben. Ze delen mee er een te hebben, maar verzwingen de inhoud. De twaalfjarige Lou komt al in haar eerste monoloog, waarin ze zich onzeker toont, met: 'En er is natuurlijk die ramp

Thematiek

*Structuur /
Verstelsituatie*

gebeurd.' En even later: 'Eva is de enige die weet van de ramp. Ik wil daar nu niet op ingaan.' Pas later in het verhaal leert de lezer dat het hier over haar rolje in haar onderbroek gaat, op school. Jos begint zijn eerste monoloog met: 'Natuurlijk heb ik fouten gemaakt. Ik ben eenenizeventig, en ik betaal er nog elke dag de prijs voor.' In het vervolg van het verhaal zinspeelt hij nog een paar keer, zonder nadere uitleg, op wat er gebeurd is. Hij zegt: 'Niet geheimen bewaren is moeilijk, maar ze verdragen, elke dag weer, dat is ondraaglijk.' Pas veel later wordt duidelijk dat hij de veroorzaker is geweest van Victor's invaliditeit en nog later dat het geen stom ongeluk was.

Structuur /
Genre

De spanningsopbouw moet het dan ook niet hebben van een opzet waarbij de lezer via het ene personage steeds meer over het andere te weten komt. De personages vertellen vooral veel over zichzelf. Hun in chronologisch tijdsverloop gerangschikte weergaven van wat er in hun leven gebeurt, verslaan samen de gebeurtenissen tijdens Eva's laatste levensjaar. Door de omslag in de levens van Eva, Elsie en Lou kan *Vele hemels boven de zevende* getypeerd worden als psychologische roman. Maar de geschiedenis is ook een zedenschets, in die zin dat Eva en Elsie en ook hun broer Ben typische jongvolwassenen zijn van hun tijd, met een succesvolle carrière en een gevuld privéleven en voor Elsie en Ben een partner van goede komaf en een of twee kinderen. Het lijkt ze aan niets te ontbreken.

Personages

Maar dit alles blijft toch klaargoud: het ware geluk vinden zij die het keurslijf, bepaald door de maatschappij en de wens van de ouders, afleggen. Eva doet haar best, maar kan uiteindelijk niet anders concluderen dan dat ze haar eigen levensweg niet heeft kunnen vinden. Steeds vaker valt ze terug op het snackbarmenu, steeds vaker blijft ze op haar vrije dag in bed liggen, steeds vaker komen de vroegere ruzies van haar ouders in nachtmerries terug. Wanneer ze uiteindelijk met anderen over haar gemoedstoestand probeert te spreken, nemen die de telefoon niet op of ze beginnen over zichzelf. Als Eva dan niet kan leven, kiest ze voor de dood. En in die dood helpt ze, gewild of niet, toch ook weer de anderen, die nu beseffen dat ze er beter aan doen er iets van te maken. Elsie, de zus die altijd al in maakbaarheid geloofde, trekt bij Casper in, een man die trouwens al jong zijn eigen weg is gegaan door voor het onzekere kunstenaarsbestaan te kiezen. Nu Elsie zichzelf heeft gevonden, wordt ze vanzelf ook een betere moeder. Lou heeft intussen ook geleerd de schone schijn niet na te jagen en vindt haar draai op een nieuwe school waar een heel gewoon meisje haar hartsvriendin wordt. Wie niet veranderen, zijn Jeanne en Jos. Jeanne blijft zich beklagen en anderen beschuldigen, Jos blijft roken en drinken. Het lijkt hier om een generatiekloof te

gaan: de ouderen berusten in de eens gemaakte keuze, de jongeren zien de mogelijkheden tot verandering.

Deze scherpe dwarsdeling maakt deel uit van de manier waarop de figuren worden uitgebeeld: meer als typen dan als individuen. Elsie en Eva vertegenwoordigen beiden de moderne drukbezette jonge vrouw, al zijn ze uiterlijk en innerlijk elkaars tegenpolen. Casper is de gevoelige kunstenaar, Lou – meer lijkend op haar tante dan op haar moeder – het puberende meisje op weg naar volwassenschap, Jeanne de onberekenbare moeder, Jos de latbek en de dronkkaard. Elk heeft zijn eigen manier om de persoonlijke sores, die maar al te vaak gepaard gaat met schuld- en schaamtegevoelens, eronder te houden. Eva stopt zich vol met vertigheid, Elsie vertrouwt op de plastische chirurgie, Lou maakt lijstjes van de dingen waarvan ze triest of vrolijk wordt, Casper schildert, Jos drinkt en betaalt een maandelijks bijdrage aan zijn broer, Jeanne tict.

Ook de taal vormt het type. Allen spreken simpel Nederlands met een Vlaamse draai door het gebruik van woorden als 'zeven', 'fruituur' en 'plat water'. Tienet Lou noemt de dingen 'super' of 'duf'. Eva en Elsie gebruiken zo nu en dan, passend bij de moderne generatie, Engels: 'boyfriend-materiaal', 'craziness' en 'fucking hell'. Het gaat om mensen die we overal tegen kunnen komen en misschien is dat de reden dat tijd en plaats van handeling niet expliciet zijn. Wat het laatste betreft komt de lezer niet verder dan dat het om een Vlaamse stad moet gaan, op trainingsstand van Antwerpen, dat weliswaar ook niet wordt genoemd maar te herkennen is als plaats waar de Chicagoblok staat.

In hun keuzes lijken de beide zusters zich ieder te spiegelen aan een episode uit het leven van de Amerikaanse dichteres Sylvia Plath (1932-1963). Elsie moet als Plath tussen liefdeskandidaten kiezen en Eva pleegt als Plath zelfmoord. Het motto dat Op de Beek aan Plaths werk ontleent, is een citaat uit een in december 1955 geschreven kladbrief aan minnaar Richard Sassoon. De schrijfster trouwde hem uiteindelijk niet, maar koos voor de dichter Ted Hughes. Net als het refrein uit Spinnis' liedtekst 'Kom terug' suggereert Plaths citaat dat men het leven ten volle moet leven om daarna naar de oorsprong, de leegte, terug te keren. Eva wilde alles en kwam uit bij niets.

De motto's onderstreunen de titel van Op de Beeks roman, een variatie op de uitdrukking 'in de zevende hemel zijn'. Wie in de zevende hemel is, is intens blij. Wie in een nog hogere hemel verkeert, moet wel in extase zijn. Met de uitdrukking omschrijft Eva voor de twaalfjarige Lou de gevoelens die zij ervoer tijdens de allererste kus: 'Dat was fantastisch [...], vele hemels boven de zevende.' Maar met deze omschrijving tekent Eva zich vooral als de goede tante op wie Lou steeds weer kan rekenen. Ze vertelt

Stijl / Tijd en

ruimte

Motto

Titel

haar nuchtere niet dat ze het een walgelijke ervaring had gevonden. Lou besefte trouwens wel degelijk dat Eva op dit punt wel eens zou kunnen liegen, maar vergeet dat verder liever: ze ziet Eva het liefst blij. Zonder dat ze het weet, betoont ze zich hiermee een duidelijk lid van de familie waarvan alle leden moeilijke zaken liever onbesproken laten.

Later gebruik't Lou de opmerking nog eens in haar afscheidsbrief aan haar gestorven tante, in letterlijke zin nu, als de paradyselijke plek waar de ziel van een gestorvene naartoe kan zijn gegaan:

ik duim dat ge nu zijt waar het prachtig is
ergens hoog of ver

maar bij voortkuur alvast vele hemels boven de zevende

Context

Op de Beeck heeft intussen haar literaire oeuvre uitgebreid met de romans *Kom hier dat ik u kus* (2014) en *Het beste wat we hebben* (2017) en de verhalenbundel *Grij nu* (2016). Steeds weer gaat het om mensen die worstelen met het leven. Maar elk werk bevat ook de aansporing uit het oude levenspatroon te stappen en de zaken ten goede te keren.

Bij verschijnen van *Vele hemels boven de zevende* werd al vrij direct verwezen naar het debuut van Hugo Claus, de novelle *De Meesters* (1950), om de thematiek en om de opzet van verschillende ik-vertellers binnen eigen hoofdstukjes met hun naam als titel erboven. Interviewster Bekkering refereert aan een literaire avond waar Op de Beeck gevraagd werd een passage over de liefde voor te lezen die deed denken aan Claus. Op de Beeck zelf ziet de gelijkernis niet zo: 'Maar de meeste van mijn fragmenten over de liefde lijken toraal niet op Claus. Ik geloof te hard in de liefde.' Inhoudelijk hoort de roman meer thuis in de wereld van de soaps en boeken over jongvolwassenen, alleenstaande vrouwen met een goede opleiding en baan en een fijn stadsleven vol vrienden. Bekend uit dit genre zijn Helen Fieldings *Bridget Jones's Diary* (1996) en *Even Single* van de schrijfster/producter van *Sex and the City* Cindy Chupack. Daarbij moet worden aangemerkt dat Eva en Elsie atypisch zijn in de zin dat zij dit levenstje uiteindelijk als leeg en zinloos afwijzen. Op de Beecks roman is ook niet grappig bedoeld.

Waarderingsgeschiedenis

Op de roman werd wisselend gereageerd.

Positieve oordelen vinden we onder anderen bij Danielle Serdijn (*de Volkskrant*) en Sonja de Jong (*Haarlems Dagblad*). Beide recensentes leggen echter niet uit waarop ze hun mening baseren. Serdijn schrijft: 'Het is lichtvochtig, scherp en zacht. Het is alledaags banaal en het is poëzie.' De Jong houdt het erop dat Op de Beeck de personages met 'kleine, veelzeggende details' zo weet neer te zetten, dat men het gevoel krijgt deze mensen te kennen. Genuanceerder reageren Arjen Fortuin (*NRC Handelsblad*) en Frank Heinen (*Vrij Nederland*). Beide critici achten de compositie van de roman bijzonder en niet slecht uitgevoerd, maar hebben problemen met het taalgebruik. Te veel en te dikke kwinkslagen, schrijft Fortuin, zoals Lou's pseudokinderlijke aforismen met als voorbeeld: 'Er blijft altijd nog een bodem te zitten onder wat je dacht dat de bodem was.' Hij acht het allemaal iets te veel van haar gezinsleden: 'Op de Beeck is zich toch al iets te bewust van het effect van kinderieed als emotionele katalysator, op een gegeven moment bereik je het punt waarop er één kindereftersje te veel verdwijnt.' Ook Heinen heeft hier moeite mee:

De scheidslijn tussen fijngevoelige alinea's over sleetse liefde en kitscherige damesbladenzinnen als 'Ik zou er een arm voor geven om haar nu te mogen kussen, en twee om haar borsten te mogen zien' is uiterst dun en Op de Beecks evenwichtsproef slaagt deels: ze haalt de overkant, maar moet er wel enkele malen voor naast de balk stappen.

Negatieve recensies vinden we onder meer bij Jaap Goedegeboure (*Het Financieel Dagblad*), Rick van Rijthoven (*de Reaktor*) en Christophe Van Gerrewey (*Dietsehe Wande o' Belfort*). De es-sentie van hun besprekingen is dat *Vele hemels boven de zevende* geen literatuur, maar lectuur is. Afhankelijk van de hun geboden schrijftuimte gaan de critici dieper op de zaak in. Goedegeboure is nog het aardigst. Hij wijst op de vele regelrijeswijsheden van Lou en meent dat de roman tegen het genre van de soapopera aanschuikt. Van Rijthoven en Van Gerrewey maken ronduit gehakt van de roman. Samenvattend komt het erop neer dat de opzet te simpel is en de verhaallijnen te weinig zijn uitgewerkt. De personages zijn te schematisch en sommige dragen niets bij aan de essentie van het verhaal. De stijl is te clichématig en de spanningsboog, opgewekt door het achterhouden van informatie, niet meer dan een toegepast truucje. Van Rijthoven sluit zijn recensie af met: 'Nergens bevaagt Op de Beeck haar eigen verhaalvorm. De lezer dient zich over te geven aan het deinen van het vertelritme van de

personages. En wanneer blijkt dat die in een paar steekwoorden te vangen zijn, blijft er maar bar weinig over. Voor Van Gerrewy is *Vele hemels boven de zevende* niet meer dan '[...] een door en door slecht boek – stilistisch, compositieel, inhoudelijk, structureel – dat medelijden wil opwekken met de medemens, maar de personages noch hun verhalen waarachtig kan presenteren.'

Secundaire literatuur

- Stijn Dieckx, 'Voor dit boek overwon ik mijn schaamte'. In: *De Morgen*, 26-1-2017. (interview)
- Marnix Verplanken, 'Vele hemels boven de zevende'. In: *Knack*, 30-1-2013. Stijn Vanheule, 'Luister naar jezelf'. In: *De Morgen*, 6-2-2013.
- Mark Cloostermans, 'Langverwachte liefde'. In: *De Standaard*, 15-2-2013.
- Arjen Fortuin, 'Wij nemen even niet op'. In: *NRC Handelsblad*, 15-2-2013.
- Sojia de Jong, 'Onvolmaakt en kwetsbaar'. In: *Haarlems Dagblad*, 20-2-2013.
- Daniëlle Serdijn, 'Vele hemels boven de zevende'. In: *de Volkskrant*, 23-2-2013.
- Persis Bekkering, 'Ik geloof te hard in de liefde'. In: *de Volkskrant*, 2-3-2013. (interview)
- Jaap Goedegebure, 'Negen deciliter tranen en een paar snuifjes humor'. In: *Her Financieel Dagblad*, 9-3-2013.
- Lynn Berger, 'No more Mr Big'. In: *De Groene Amsterdammer*, 14-3-2013.
- Frank Heinen, 'Gewoon alleen'. In: *Vrij Nederland*, 20-4-2013.
- Daphne van Paassen, 'De jacht op geluk'. In: *Opzij*, 1-5-2013.
- Jaap Goedegebure, 'Zwanger van een losse scharel'. In: *Trouw*, 15-6-2013.
- Enny de Bruijn, 'Alleen tussen de mensen'. In: *Reformatiekrant Dagblad*, 22-6-2013.
- Bart Eeckhout, 'De meeste mannelijke kunstenaars zijn eigenlijk vrouwen'. In: *De Morgen*, 29-6-2013. (interview)
- Sarah Verhasselt, '[Over *Vele hemels boven de zevende*]'. In: *Vlaanderen*, nr. 346, september 2013, jrg. 62, pp. 181.
- Roderik Six, 'Een slecht boek schrijven, dat is pas onvergetelijk'. In: *Knack*, 16-10-2013. (interview)
- Rick van Rijthoven, 'Dit was wie ik moest zijn'. Op: *de Reactor, platform voor literaire kritiek*, 28-10-2013.
- Erik Ziarczyk, 'Eindelijk ben ik mezelf'. In: *De Tyd*, 21-12-2013. (interview)
- [Anoniem], 'De vijf levenslessen van Griet Op de Beeck'. In: *De Standaard*, 22-10-2013. (interview)
- Christophe Van Gerrewy, 'De naïeve en de sentimentele romanschrijver'. In: *Duitsche Wamande & Belfort*, nr. 3, juni 2014, jrg. 159, pp. 104-107. (Ook in: Christophe Van Gerrewy, *50 essays over alles en voor iedereen*, Amsterdam/Amwerpen 2015, pp. 216-224)

